

EDUSKUNNAN VASTAUS 225/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi vesienhoidon järjestämisestä, laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja laiksi vesilain muuttamisesta sekä maasta toiseen ulottuvien vesistöjen sekä kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä tehdyn vuoden 1992 yleissopimuksen vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi vesienhoidon järjestämisestä, laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta ja laiksi vesilain muuttamisesta sekä maasta toiseen ulottuvien vesistöjen sekä kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä tehdyn vuoden 1992 yleissopimuksen vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 120/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Ympäristövaliokunta on antanut asiasta mietinnön (YmVM 21/2004 vp).

Päätös

Eduskunta on

hyväksynyt Lontoossa 17 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn maasta toiseen ulottu-

vien vesistöjen sekä kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä tehdyn vuoden 1992 yleissopimuksen vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa vesienhoidon järjestämisestä annettavan lain täytäntöönpanoa vuorovaikutusjärjestelmän toimivuuden ja vesiensuojelun sekä hallinnon toimintakyvyn kannalta ja esittää lain toimeenpanoon tarvittavat resurssit.
2. Eduskunta edellyttää, että hallitus esittää korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 2 a §:n muuttamista siten, että vesienhoitosuunnitelmaa koskevan asian ratkaisukokoonpanoon osallistuu myös ympäristöasiantuntijaneuvos.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

vesienhoidon järjestämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tarkoitus

Tässä laissa säädetään vesienhoidon järjestämisestä ja siihen liittyvästä selvitystyöstä, yhteistoiminnasta ja osallistumisesta vesienhoitoalueella sekä kansainvälisestä yhteistyöstä vesienhoidon järjestämisessä. Vesienhoidon järjestämisen yleisenä tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä niin, ettei pintavesien ja pohjavesien tila heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä.

Tämän lain tarkoituksena on, että vesienhoidon järjestämisessä otetaan huomioon vesien laadun lisäksi vesien riittävyys, vesien kestävä käyttö, vesipalvelut ja niiden taloudellinen selvitys, tulvasuojelu, vesien virkistyskäyttö, vesien välityksellä leviävät taudit sekä vesiekosysteemien suojelu ja vesiekosysteemeihin suoraan yhteydessä olevien maaekosysteemien ja kosteikkojen suojelu.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *pintavedellä* veden peittämää aluetta, rannikkovettä ja aluevetä;
- 2) *pohjavedellä* vettä, joka on maan pinnan alla kyllästyneessä vyöhykkeessä ja suorassa yhteydessä kallio- tai maaperään;
- 3) *rannikkovedellä* sellaisen viivan maanpuoleista pintavettä, jonka jokainen piste on yhden meripeninkulman etäisyydellä meren puolella lähimmästä sen perusviivan pisteestä, josta alue-

veden leveys mitataan, ja joka jossakin kohdassa rajoittuu jokeen;

4) *pintavesimuodostumalla* pintavesien erillistä ja merkittävää osaa, kuten järveä, tekoallasta, puroa, jokea tai kanavaa, puron, joen tai kanavan osaa tai rannikkoveden osaa;

5) *pohjavesimuodostumalla* yhtenäisenä esiintymänä olevaa vettä, joka sijaitsee huokoisessa ja läpäisevässä maa- tai kallioperämuodostumassa ja joka mahdollistaa merkittävän pohjaveden virtauksen tai merkittävän pohjavedenoton; sekä

6) *vesistöalueella* aluetta, josta kaikki pinta-alun virtaa puron, järven, joen tai suistoalueen kautta mereen.

3 §

Vesienhoitoalue

Vesienhoitoalue koostuu yhdestä tai useammasta vesistöalueesta. Rannikkovesimuodostuma ja pohjavesimuodostuma kuuluvat siihen rajoittuvaan soveltuvimpaan vesienhoitoalueeseen. Toisen valtion alueelle ulottuvista vesistöalueista muodostetaan kansainvälinen vesienhoitoalue siten kuin siitä erikseen säädetään.

4 §

Viranomaiset

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat ja seuraavat toimialoillaan tämän lain täytäntöönpanoa. Suomen ympäristökeskus hoitaa ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos maa- ja metsätalousministeriön määräämiä tehtäviä tämän lain täytäntöön panemiseksi.

Alueellinen ympäristökeskus huolehtii tämän lain mukaisista tehtävistä toimialueellaan. Työ-

voima- ja elinkeinokeskuksen kalatalousyksikkö huolehtii toimialallaan tämän lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisista tehtävistä.

Vesienhoitoalueella toimivat valtion ja kuntien viranomaiset osallistuvat toimialallaan tässä laissa tarkoitettuun vesienhoidon järjestämiseen.

5 §

Alueellisen ympäristökeskuksen tehtävät

Kullakin vesienhoitoalueella alueellisen ympäristökeskuksen tehtäviin kuuluu:

- 1) laatia selvitys vesien ominaispiirteistä;
- 2) laatia selvitykset ihmisen aiheuttamista vaikutuksista vesiin;
- 3) laatia vedenkäytön taloudelliset selvitykset;
- 4) kerätä tiedot valtioneuvoston asetuksella säädettävistä alueista, jotka ovat Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaan suojeltavia;
- 5) kerätä tarpeelliset tiedot talousveden ottoon tarkoitetuista alueista;
- 6) valmistella vesien tilan luokittelu;
- 7) järjestää vesien seuranta ja laatia vesien seurantaohjelma;
- 8) valmistella vesienhoitosuunnitelma ja toimintasuunnitelma;
- 9) hoitaa muut ympäristöministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämät tehtävät vesienhoidon järjestämiseksi.

Suomen ympäristökeskus antaa 1 momentissa mainituissa tehtävissä alueelliselle ympäristökeskukselle asiantuntija-apua ja pitää 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuista tiedoista laadittua rekisteriä.

6 §

Valtioneuvoston asetus vesienhoitoalueista

Vesienhoitoalueista ja vesienhoitoalueen yhteensovittavasta alueellisesta ympäristökeskuk-

sesta annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

2 luku

Vesien tila

7 §

Vesien ominaispiirteet

Pintavedet jaotellaan vesienhoidon järjestämiseksi maantieteellisten ja luonnontieteellisten ominaispiirteiden mukaan tyypeihin. Pohjavesistä määritetään tärkeiden ja muiden vedenhankintakäyttöön soveltuvien pohjavesialueiden sijainti ja rajat sekä pohjavesialueiden maa- ja kallioperän yleispiirteet. Ominaispiirteiden selvittämistä varten vesiä voidaan tarkastella kokonaisuuksina.

8 §

Vesien tilan luokittelu

Pinta- ja pohjavedet luokitellaan ihmisten toiminnan aiheuttaman muutoksen voimakkuuden perusteella. Pintaveden luokka perustuu ekologiseen ja kemialliseen tilaan sen mukaan, kumpi niistä on huonompi.

Pintaveden ekologinen tila on erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä tai huono. Luokitus tehdään suhteutettuna vertailuoloihin. Voimakkaasti muutettujen ja keinotekoisien pintavesimuodostumien vertailuoloina on paras saavutettavissa oleva ekologinen tila, johon suhteutettuna ne vastaavasti luokitellaan hyvään, tyydyttävään, välttävään ja huonoon tilaan.

Pintaveden kemiallinen tila on hyvä, jos se täyttää asetuksella erikseen säädettyjen yhteisö-lainsäädännössä määriteltyjen haitallisten aineiden ympäristölaatuunormit.

Pohjavedet luokitellaan kemiallisten ja määrällisten ominaisuuksien perusteella hyvään ja huonoon tilaan.

9 §

Seuranta

Vesienhoitoalueella pinta- ja pohjavesien seuranta on järjestettävä niin, että niiden tilasta saadaan yhtenäinen ja monipuolinen kokonaiskuva.

Alueellisten ympäristökeskusten laatimat vesien seurantaohjelmat yhteensovitetaan vesienhoitoalueella ja liitetään vesienhoitosuunnitelmaan. Seurantaohjelmaa laadittaessa otetaan soveltuvin osin huomioon toiminnan harjoittajalle muun lain nojalla kuuluva tarkkailu.

10 §

Valtioneuvoston asetus vesien tilasta

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

1) pintavesityyppien maantieteellisiin ja luonnontieteellisiin ominaisuuksiin perustuvasta jaottelusta, keinotekoisien ja voimakkaasti muutettujen pintavesien tarkastelusta sekä pintavesityypille ominaisten vertailuolojen määrittämisestä ja vertailualueiden valinnasta;

2) pohjavesien ominaispiirteiden tarkastelusta;

3) vesien tilan ja käytön selvitysten sekä vesipalvelujen taloudellisen selvityksen tarkemmasesta sisällöstä ja niiden laatimisesta;

4) vesien seurannasta ja seurantaohjelmasta;

5) pintavesien ja pohjavesien luokittelun perusteista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettuja asioita vastaavista seikoista, jos se on tarpeen yhteisön vesipolitiikan puitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY täytäntöön panemiseksi.

3 luku

Vesienhoitosuunnitelma ja toimenpideohjelma

11 §

Vesienhoitosuunnitelma

Vesienhoitoalueelle on laadittava vesienhoitosuunnitelma. Vesienhoitosuunnitelmassa on yhteenvetona esitettävä:

1) tiedot vesienhoitoalueesta;

2) tiedot vesienhoitoalueella laaditusta vesimuodostumien ominaispiirteiden tarkastelusta, luokittelusta, ympäristötavoitteista sekä muista vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista;

3) suunnitelman muutokset verrattuna aiempiin suunnitelmiin;

4) toteutetut toimenpiteet, toteutetut väliaikaiset lisätoimenpiteet sekä arvio poikkeuksellisten olosuhteiden vaikutuksista;

5) arvio 4 luvussa tarkoitettujen ympäristötavoitteiden saavuttamisesta ja selvitys vaihtoehtojen valinnasta;

6) selvitys valmistelun aikana esitetyistä kannanotoista ja valtioiden välisistä neuvotteluista sekä siitä, miten ne ovat vaikuttaneet suunnitelman sisältöön ja vaihtoehtojen valintaan.

Vesienhoitosuunnitelman osana on esitettävä ympäristöselostus. Ympäristöselostuksesta on voimassa, mitä siitä säädetään tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/42/EY.

Viranomaisten ja julkisia palveluja tarjoavien laitosten on annettava maksutta alueelliselle ympäristökeskukselle hallussaan olevia tarpeellisia muita tietoja kuin henkilötietoja vesienhoitosuunnitelman laatimiseksi. Viranomaisten on luovutettava tietoja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) salassapitosäännösten estämättä. Muita kuin tilakohtaisia tietoja on lisäksi luovutettava maaseutuelinkeinorekisteristä annetun lain (1515/1994) salassapitosäännösten estämättä.

12 §

Toimenpideohjelma

Toimenpideohjelma laaditaan vesienhoidon ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi ottaen huomioon tehdyt taloudelliset selvitykset. Toimenpideohjelma voi koostua yhtä tai useampaa vesistöaluetta koskevasta ohjelmasta. Toimenpideohjelma käsitellään vesienhoitosuunnitelman osana.

Toimenpideohjelmassa on esitettävä:

- 1) vesienhoidon perustoimenpiteet, kuten vesiä ja ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön vaatimukset;
- 2) vesienhoidon täydentävät toimenpiteet, kuten muut hallinnolliset ja taloudelliset keinot, sopimukset, vesistön kunnostus sekä koulutus- ja tutkimushankkeet;
- 3) toimenpiteet poikkeuksellisten tilanteiden varalle;
- 4) vaihtoehtoisten toimenpiteiden yhdistelmät.

13 §

Vesienhoitosuunnitelman valmistelu

Alueellisen ympäristökeskuksen on vesienhoitosuunnitelman laatimista varten tehtävä:

- 1) hoitosuunnitelman laatimisen aikataulu ja työohjelma vähintään kolme vuotta ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista;
- 2) yhteenveto vesistöalueen hoitoa koskevista keskeisistä kysymyksistä vähintään kaksi vuotta ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista; sekä
- 3) hoitosuunnitelmaehdotus vähintään vuosi ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista.

14 §

Yhteistyö vesienhoitosuunnitelman valmistelussa

Alueellisen ympäristökeskuksen on järjestettävä vesienhoitosuunnitelman valmistelun eri

vaiheissa riittävä yhteistyö ja vuorovaikutus toimialueensa eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa. Tätä varten tulee olla vähintään yksi yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmiä voidaan perustaa myös vesistöalueittain.

Vesienhoitosuunnitelman yhteensovittamista varten vesienhoitoalueella on alueellisten ympäristökeskusten edustajista sekä maa- ja metsätalousministeriön nimeämästä työvoima- ja elinkeinokeskuksen kalatalousyksikön edustajasta muodostuva ohjausryhmä. Ohjausryhmän toiminnasta vastaa yhteensovittava alueellinen ympäristökeskus. Ohjausryhmän kokoonpanosta määrää ympäristöministeriö.

Yhteensovittamisesta ja valmisteluasiakirjojen tiedoksi saattamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella voidaan antaa määräyksiä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa.

15 §

Osallistuminen ja tiedottaminen

Alueellisen ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua 13 §:ssä tarkoitettuihin valmisteluasiakirjoihin ja niiden taustaasiakirjoihin sekä varattava tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti. Valmisteluasiakirjojen ja taustaasiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Ympäristökeskuksen on julkaistava kuulutus valmisteluasiakirjojen nähtävilläolosta alueen kuntien ilmoitustauluilla. Asiakirjat on pidettävä nähtävillä tarpeellisilta osin alueen kunnissa ja ne on julkaistava sähköisesti. Ympäristökeskuksen on lisäksi pyydettävä tarvittavat lausunnot.

Hoitosuunnitelmaehdotuksesta sekä yhteensovitetusta vesienhoitosuunnitelmasta on lisäksi ilmoitettava alueella yleisesti ilmestyvissä sanomalehdissä sekä järjestettävä tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen.

16 §

Vesienhoitosuunnitelman käsittely

Ehdotus vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi käsitellään ja yhteensovitetaan ohjausryhmässä.

Yhteensovittava alueellinen ympäristökeskus toimittaa ohjausryhmässä käsitellyn ehdotuksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi ympäristöministeriölle.

17 §

Vesienhoitosuunnitelmien hyväksyminen

Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat.

Päätös vesienhoitosuunnitelmasta annetaan julkipanon jälkeen, ja sen katsotaan tulleen asianomaisten tietoon, kun se on annettu.

Vesienhoitosuunnitelmien hyväksymisestä on toimitettava tieto alueellisille ympäristökeskuksille, joiden on edelleen toimitettava tieto alueensa kunnille ja niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu. Alueellisen ympäristökeskuksen on kuulutettava hyväksymisestä kunnan ilmoitustaululla sekä ilmoitettava hyväksymisestä riittävällä tavalla sanomalehdissä. Kunnan aluetta koskeva hyväksytty vesienhoitosuunnitelma on oltava nähtävillä kunnassa.

Ympäristöministeriö julkaisee valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti.

Valtioneuvoston päätöksen tiedoksi saattamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella voidaan antaa määräyksiä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa.

18 §

Muutoksenhaku

Valtioneuvoston vesienhoitosuunnitelman hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-

oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Valtioneuvoston päätökseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölain 31 §:n 2 momentissa säädetään.

Valitusoikeus on sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös saattaa vaikuttaa, asianomaisella kunnalla, yleistä etua valvovilla viranomaisilla sekä sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön- tai luonnonsuojelun edistäminen ja jonka toiminta- aluetta vesienhoitosuunnitelma koskee.

19 §

Tarkistaminen

Vesienhoitosuunnitelmassa esitettävät tavoitteet vesienhoidolle ja toimenpideohjelmassa esitettävät toimenpiteiden yhdistelmät tarkistetaan kuuden vuoden välein. Tarkistamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä säädetään vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman valmistelusta ja hyväksymisestä.

20 §

Valtioneuvoston asetus vesienhoitosuunnitelmasta ja toimenpideohjelmasta

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman laatimisesta, laatimisen määräajoista sekä vesienhoitosuunnitelman valmisteluun liittyvän yhteistyön järjestämisestä.

Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan tarkemmin säätää vesienhoitosuunnitelmassa ja toimenpideohjelmassa esitettävien ympäristötavoitteiden asettamisesta sekä suunnitelmassa ja ohjelmassa esitettävistä tiedoista.

4 luku

**Ympäristötavoitteet vesienhoitosuunnitel-
massa**

21 §

Ympäristötavoitteet vesienhoidon suunnittelussa

Vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman tavoitteena on, että:

1) pinta- ja pohjavesimuodostumien tila ei heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä;

2) jäljempänä 22 §:ssä tarkoitettujen keinote-koisten ja voimakkaasti muutettujen vesimuodostumien tila ei heikkene ja että niillä on vähintään hyvä saavutettavissa oleva ekologinen tila ja hyvä kemiallinen tila;

3) pintavesimuodostumia suojellaan, parannetaan ja ennallistetaan siten, että 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu tila voidaan saavuttaa viimeistään vuonna 2015;

4) pohjavesimuodostumia suojellaan, parannetaan, ennallistetaan sekä varmistetaan tasapaino pohjavedenoton ja pohjaveden muodostumisen välillä siten, että 1 kohdassa tarkoitettu tila voidaan saavuttaa viimeistään vuonna 2015;

5) pohjavesimuodostumia pilaavien aineiden pitoisuuksien pysyvää ja merkittävää kasvamista ehkäistään.

Edellä 5 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettun suojeltavaksi määritellyn alueen vesien tilan tulee olla suojelun edellyttämällä tasolla viimeistään vuonna 2015.

Vesien tilaa ei voida pitää ympäristötavoitteiden vastaisena, jos poikkeuksellinen luonnonolosuhde tai onnettomuus aiheuttaa tilapäisesti vesien tilan huonontumisen tai estää ympäristötavoitteiden saavuttamisen, eikä tavoitteita voida käytettävissä olevilla keinoilla saavuttaa.

22 §

Keinotekoiset ja voimakkaasti muutetut vesimuodostumat

Rakentamalla tai muutoin fyysisesti muutettu vesimuodostuma voidaan vesienhoitosuunnitelmassa nimetä keinotekoiseksi tai voimakkaasti

muutetuksi, jos hyvän ekologisen tilan saavuttamiseksi tarpeellisista hydrologis-morfologisten ominaisuuksien muutoksista aiheutuu merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristölle tai seuraaville toiminnoille:

- 1) vesiliikenne tai satamatoiminta;
- 2) vesien virkistyskäyttö;
- 3) veden hankinta tai vesivoiman tuotanto;
- 4) vesistön säännöstely, tulvasuojelu tai maankuivatus; tai
- 5) muut vastaavat, kestävän kehityksen mukaiset ihmisen toiminnot.

Edellytyksenä on lisäksi, ettei vesimuodostuman keinotekoisista tai muutetuista ominaispiirteistä johtuvaa hyötyä voida teknisten tai taloudellisten syiden vuoksi kohtuudella saavuttaa muilla ympäristön kannalta merkittävästi paremmilla keinoilla.

Vesienhoitosuunnitelmassa on esitettävä tässä pykälässä tarkoitettulle vesimuodostumalle erikseen ympäristötavoitteet.

23 §

Ympäristötavoitteista poikkeaminen uuden merkittävän hankkeen vuoksi

Jos uusi merkittävä hanke muuttaa fyysisesti vesimuodostumaa siten, ettei pintaveden hyvää ekologista tilaa tai pohjaveden hyvää tilaa voida saavuttaa, edellä 21 §:ssä tarkoitetuista ympäristötavoitteista voidaan poiketa edellyttäen, että:

- 1) hanke on yleisen edun kannalta erittäin tärkeä ja se edistää merkittävästi kestävää kehitystä, ihmisten terveyttä tai ihmisten turvallisuutta;
- 2) haittojen ehkäisemiseksi on ryhdytty kaikkiin käytettävissä oleviin toimenpiteisiin;
- 3) tavoiteltaviin hyötyihin ei päästä muilla teknisesti ja taloudellisesti kohtuullisilla ja ympäristön kannalta merkittävästi paremmilla keinoilla kuin vesimuodostuman muuttamisella.

Pintavesimuodostuman tilan heikkenemistä erinomaisesta hyvään ei pidetä ympäristötavoitteiden vastaisena, jos tilan heikkenemisen aiheuttaa uusi merkittävä, kestävän kehityksen mukainen hanke ja jos 1 momentin 1—3 kohtaa vastaavat edellytykset täyttyvät.

Vesienhoitosuunnitelmassa on esitettävä selvitys 1 momentin mukaisten edellytysten toteutumisesta sekä selvitys hankkeen aiheuttamista muutoksista vesimuodostumassa ja sen tilassa.

24 §

Ympäristötavoitteiden lieventäminen

Vesienhoitosuunnitelmassa voidaan asettaa 21 §:ssä säädettyä lievempiä ympäristötavoitteita, jos vesimuodostuma on selvitysten mukaan ihmisen toiminnan siten muuttama tai sen luonnonolot ovat sellaiset, että ne estävät vaativampien tavoitteiden saavuttamisen, tai ympäristötavoitteiden saavuttamisen edellyttäminen on teknisten tai taloudellisten syiden vuoksi kohtuutonta.

Edellytyksenä on lisäksi, että:

- 1) vesien käytöstä tai kuormituksesta aiheutuva hyötyjä ei voida saavuttaa muilla ympäristön kannalta merkittävästi paremmilla keinoilla;
- 2) toimintojen haittoja ei voida vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia;
- 3) saavutetaan paras mahdollinen pintavesimuodostumien tila ottaen huomioon vaikutukset, joita ei ihmisen toiminnan tai pilaantumisen luonteen vuoksi ole kohtuudella voitu välttää;
- 4) muutokset pohjaveden hyvään tilaan verrattuna jäävät mahdollisimman vähäisiksi eikä näitä vaikutuksia ole mahdollista kohtuudella välttää ottaen huomioon ihmisten toiminta ja pilaantumisen luonne; ja
- 5) vesimuodostuman tila ei heikkene.

25 §

Tavoitteiden saavuttaminen vaiheittain

Vesienhoitosuunnitelmassa voidaan pidentää 21 §:ssä asetettuja määräaikoja, jos ympäristötavoitteiden saavuttaminen on mahdollista ainoastaan vaiheittain.

Edellytyksenä määräajan pidentämiselle on, että:

- 1) vesimuodostuman tilan parantaminen vesienhoitosuunnitelmakauden aikana on teknisesti tai taloudellisesti kohtuutonta tai luonnonolosuhteiden vuoksi ylivoimaista; ja
 - 2) vesimuodostuman tila ei edelleen huonone.
- Määräaika voidaan pidentää yhteensä enintään kahdella vesienhoitosuunnitelmakaudella.

26 §

Valtioneuvoston asetus ympäristötavoitteista

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tässä luvussa tarkoitetuista ympäristötavoitteista.

5 luku

Erinäiset säännökset

27 §

Vesistä aiheutuvat terveyshaitat

Vesistä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemisestä, vähentämisestä ja poistamisesta sekä niihin liittyvistä tarpeellisista suunnitelmista ja selvityksistä säädetään lisäksi terveydensuojelulaissa (736/1994).

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin vesistä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisemiseen, vähentämiseen ja poistamiseen liittyvän tiedon keräämisestä ja toimittamisesta tässä laissa tarkoitettua vesienhoitosuunnitelmaa varten.

28 §

Vesienhoitosuunnitelman huomioon ottaminen

Valtion ja kuntien viranomaisten on otettava soveltuvin osin toiminnassaan huomioon valtioneuvoston 17 §:n mukaisesti hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat.

Vesienhoitosuunnitelmien huomioon ottamisessa noudatetaan lisäksi, mitä muualla laissa säädetään.

29 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 19 §:n 2 momentin 6 kohta, 52 §:n 3 momentti, 55 §:n 2 momentti, 65 §:n 1 momentti ja 96 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 55 §:n 2 momentti laissa 506/2002, sekä

lisätään 19 §:n 2 momenttiin uusi 7 kohta, 46 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 506/2002, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi, 50 §:ään uusi 2 momentti ja 92 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

19 §

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset

Määräykset voivat koskea:

6) valvontaa varten tarpeellisten tietojen antamista; sekä

7) vesien tilan parantamista koskevia toimia, jotka ovat vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (/) mukaisen vesienhoitosuunnitelman mukaan tarpeellisia.

46 §

Tarkkailumääräykset

Toiminnan vesiin kohdistuvien vaikutusten tarkkailumääräystä annettaessa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettussa vesien tilaa koskevassa seurantaohjelmassa on pidetty tarpeellisenä seurannan järjestämiseksi. Toiminnan tarkkailun

tietoja voidaan käyttää vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa seurannassa ja vesienhoitosuunnitelman laadinnassa.

50 §

Eräiden suunnitelmien ja ohjelmien vaikutus

Luvassa on 42 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua pilaantumisen merkittävyyttä arvioidessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty toiminnan vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

52 §

Lupapäätöksen sisältö

Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia, lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointi

on otettu huomioon lupaharkinnassa. Lupapäätöksestä on lisäksi käytävä ilmi, miten vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaiset vesienhoitosuunnitelmat on otettu huomioon.

55 §

Luvan voimassaolo ja tarkistaminen

Toistaiseksi voimassa olevassa luvassa tulee määrätä, mihin mennessä hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on tehtävä ja mitkä selvitykset on tuolloin esitettävä, jollei tällaista määräystä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lupamääräyksiä on kuitenkin tarkistettava määräajoin, jos lupa koskee ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi annetun neuvoston direktiivin (96/61/EY) mukaan luvanvaraista toimintaa. Tarkistamista koskevaa määräystä tai luvan määräaikaaisuutta harkittaessa on otettava huomioon vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaiset vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat. Erityisesti syystä myös määräaikaisessa luvassa voidaan määrätä lupamääräyksen tarkistamisesta. Luvan myöntäneen viranomaisen on käsiteltävä asia soveltuvien osien kuten lupahakemus.

65 §

Tietojärjestelmään merkitseminen

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että muusta kuin ympäristöluvanvaraisesta toiminnasta on ilmoitettava alueelliselle ympäristökeskukselle 27 §:n mukaiseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemistä varten, jos:

1) toiminta on 30 §:n 1 momentissa tarkoitettua;

2) toiminnassa käytetään valtioneuvoston asetuksessa säädettyä haitallista ainetta;

3) toiminnasta voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa ja toiminnan päästöjen ehkäisemisen vähimmäistasosta tai muusta ympäristönsuojeluvaatimusten vähimmäistasosta on säädetty valtioneuvoston asetuksella.

92 §

Vireillepano-oikeus

Alueellinen ympäristökeskus voi panna vireille vaatimuksen 19 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaisesta ympäristönsuojelumääräyksen antamista koskevasta asiasta, jos kunta ei ole antanut tätä koskevaa määräystä ja määräystä on pidetty vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa merkityksellisenä keinona vesien tilan kannalta.

96 §

Muutoksenhaku

Kunnan ympäristönsuojelumääräysten hyväksymistä sekä ympäristölupahakemuksen käsittelemiseksi tarkoittavaa taksaa koskevaan päätökseen haetaan valittamalla muutosta siten kuin kuntalaissa (365/1995) säädetään. Alueellisella ympäristökeskuksella on lisäksi oikeus hakea muutosta päätökseen, jonka kunta on tehnyt 92 §:n 2 momentin nojalla tehdystä vireillepanosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2004.

Laki

vesilain 2 ja 16 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 19 päivänä toukokuuta 1961 annetun vesilain (264/1961) 2 luvun 14 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 467/1987,
muutetaan 16 luvun 23 a §, sellaisena kuin se on laissa 88/2000, ja
lisätään 2 lukuun uusi 11 a ja 14 a § seuraavasti:

2 luku

Yleiset säännökset rakentamisesta vesistöön

11 a §

Rakentamisesta aiheutuvaa hyötyä, vahinkoa ja haittaa tämän luvun 11 §:n mukaan arvioitaessa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon järjestämisestä annetun lain (/) mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

(434/2003) säädetään. Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Päätöstä voidaan muuttaa viran puolesta taikka hankkeesta vastaavan, valvontaviranomaisen, asiassa yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta.

Alueellisen ympäristökeskuksen sekä työvoima- ja elinkeinokeskuksen päätökseen voidaan hakea kirjallisesti oikaisua ympäristölupavirastolta 30 päivän kuluessa päätöksen julkipanosta. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn ympäristölupaviraston päätökseen haetaan muutos siten kuin 17 luvun 1 §:ssä säädetään.

14 a §

Luvan haltija on tarvittaessa luvassa veloitettava tarkkailemaan hankkeen toteuttamista ja sen vaikutuksia (*tarkkailuvelvoite*). Tarkkailuvelvoitetta määrättäessä on otettava huomioon vesienhoidon järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettu seurantaohjelma ja hankkeen vaikutusalueella koskevat muut seurantavelvoitteet.

Ympäristölupavirasto voi luvassa päättää tarkkailusta kokonaan tai osittain taikka siten, että hankkeesta vastaavan on laadittava erillinen suunnitelma tarkkailuvelvoitteen toteuttamiseksi (*tarkkailusuunnitelma*). Tarkkailusuunnitelman hyväksyy alueellinen ympäristökeskus. Kalataloutta koskevalta osin tarkkailusuunnitelman hyväksyy kuitenkin työvoima- ja elinkeinokeskus.

Päätös tarkkailusuunnitelman hyväksymisestä on tehtävä noudattaen, mitä hallintolaissa

16 luku

Hakemusasioiden käsittely ympäristölupavirastossa

23 a §

Jos hakemus koskee ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa tarkoitettua hanketta, ympäristölupaviraston päätöksestä on käytävä ilmi, miten mainitun lain mukainen arviointi on otettu huomioon. Lupapäätöksestä on lisäksi käytävä ilmi, miten vesienhoidon järjestämisestä annetun lain mukainen vesienhoitosuunnitelma on otettu huomioon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2004.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn lupaan perustuvaan rakentamiseen ja sen vaikutusten tarkkailuun sovelletaan tämän lain 2 luvun 14 a §:ää.

Jos ennen tämän lain voimaantuloa myönne-
tyssä luvassa ei ole määrätty rakentamisen ja sen
vaikutusten tarkkailusta, voi alueellinen ympä-

ristökeskus vaatia ympäristölupavirastolle tehtä-
vällä hakemuksella, että lupaa tarkistetaan tark-
kailua koskevan määräyksen asettamiseksi.

Laki

maasta toiseen ulottuvien vesistöjen sekä kansainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä tehdyn vuoden 1992 yleissopimuksen vesivaroja ja terveyttä koskevan pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lontoossa 17 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn
maasta toiseen ulottuvien vesistöjen sekä kan-
sainvälisten järvien suojelusta ja käytöstä teh-
dyn vuoden 1992 yleissopimuksen vesivaroja ja
terveyttä koskevan pöytäkirjan lainsäädännön
alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa
sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Ennen vesienhoidon järjestämisestä annetun
lain (/) mukaisten ensimmäisten vesienhoito-
suunnitelmien hyväksymistä pöytäkirjan 6 artik-
lan 2 kappaleessa tarkoitettujen tavoitteiden ja tavoit-
tepäivämäärät niiden saavuttamiseksi valmistel-

laan ja niistä tiedotetaan siten kuin hallintolais-
sa (434/2003) säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden ja
tavoitepäivämäärät niiden saavuttamiseksi hy-
väksyy sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

3 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöön-
panosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuk-
sella.

4 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasaval-
lan presidentin asetuksella.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2004
